

מתווה לתכנון תוכניות ממוקדות אדם לבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית במסגרות חוץ ביתיות.

אייל בן עמי אובלוזינר

מדריך טיפולי ב"אקים ישראל" – תקופת העסקה: מ- 13.9.2020 עד ה- 30.4.2022.

מורשה לנגישות השירות לאנשים עם מוגבלות מטעם משרד הכלכלה.

המתווה נשלח להנהלת מערך הדיור "תלמי רות", "אקים ישראל" ב - 18.3.21.

פורסם במאגר הידע והמידע של קרן שלם בפברואר 2023.

פרטי התקשרות: 0547971941, דואר אלקטרוני: EyalBenAmiObloziner@gmail.com

אתר אישי: <https://benamicbt.co.il>

תקציר

מטרת המתווה לתכנון תוכניות ממוקדות אדם לבוגרים עם מוגבלות שכלית ברמת תפקוד קלה-בינונית היא להציע קווים מנחים מבוססי מחקר בעבור צוותי הדרכה במסגרות חוץ ביתיות בעבודתם הפרטנית עם אוכלוסיה זו. המתווה נסמך על הנתיב המפצה להתפתחות קוגניטיבית בקרב אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בהשוואה לאנשים עם התפתחות אופיינית. בעוד שהאינטליגנציה באוכלוסייה הכללית עולה באופן לינארי ומגיעה לשיאה בגיל עשרים, ההתפתחות השכלית בקרב אנשים עם מוגבלות שכלית עשויה להימשך ולהתפתח בתהליך ארוך ואיטי בשנים מאוחרות יותר כחלק ממנגנון פיצוי נוירולוגי לעיכוב התפתחותי בשנים המוקדמות ולהגיע לשיאה בשנות ה-40 ואף בסוף שנות ה-50 לחייהם. משכך, ממצאי מחקרים עדכניים מצאו כי בוגרים עם מוגבלות שכלית יפיקו תועלת רבה יותר בהשוואה למתבגרים עם מוגבלות שכלית מלמידה מתווכת המתייחסת לשלושה ממדים – קוגניציה, רגש והתנהגות. העשרה קוגניטיבית וחברתית המותאמת לבוגרים עם מוגבלות שכלית אשר תיושם בפעילויות מעשירות בשעות הפנאי, במיומנויות תעסוקתיות, בפעולות היומיום (ADL), ובאינטראקציות ביניהם לצוותי ההדרכה, תשפר את האינטליגנציה המילולית ואת הביצועים הקוגניטיביים שלהם לרבות חשיבה מופשטת ולוגית, זיכרון, פתרון בעיות ויכולת ויזיו-מוטורית. על סמך גוף הידע האמפירי העדכני על אנשים עם מוגבלות שכלית ברמת תפקוד קלה ובינונית לאורך מעגל החיים, הופק מתווה זה לתכנון תוכניות ממוקדות אדם במטרה לשפר את איכות חייהם במסגרות חוץ ביתיות תוך חתירה למקסימום עצמאות ואוטונומיה. מילות מפתח: תכנון ממוקד אדם, מוגבלות שכלית התפתחותית, תיאורית הגיל המפצה, פיצוי נוירולוגי, למידה מתווכת, העשרה קוגניטיבית וחברתית, איכות חיים, הדרכה במסגרות חוץ ביתיות.

המתווה לתכנון תוכניות ממוקדות אדם לבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית במסגרות חוץ-ביתיות על כל היבטיו מבוסס על ספרה המחקרי פורץ הדרך של פרופ' חפציבה ליפשיץ-והב, ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן.

בהוקרה רבה לפרופ' חפציבה ליפשיץ-והב ועמיתותיה למחקר ולפרקטיקה אשר בזכות פרי עמלן הופק מתווה זה.

שלומי תודה שלוחים בזה ל"אקים ישראל", לצוות ולדיירי מערך הדיור "תלמי רות" ו"דירת הלפיד" אשר יצקו משמעות ואיכות מיוחדת במינה לחיי האישיים והמקצועיים כאחד.

מקור:

Lifshitz, H. (2020). *Growth and development in adulthood among persons with intellectual disability: New frontiers in theory, research, and intervention*. Springer Nature.

קישור למתווה לתכנון תוכניות ממוקדות אדם לבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית במסגרות חוץ ביתיות.

<https://drive.google.com/file/d/1DGpqpXGrsgCanrJcVNxcCOsxULIR5Hib/view?usp=sharing>